

Sygn. akt I Cgg 18/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2021 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Łucja Oleksy-Miszczuk
Protokolant:	sekretarz sądowy Wioleta Motyczka

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2021 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa M. K., B. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w K.

o naprawienie szkody

1) zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K. na rzecz M. K. i B. K. solidarnie kwotę 475.168,68 (czterysta siedemdziesiąt pięć tysięcy sto sześćdziesiąt osiem 68/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od następujących kwot:

- od kwoty 460.000 (czterysta sześćdziesiąt tysięcy) złotych od dnia 25 czerwca 2020 roku;

- 15.168,68 (piętnaście tysięcy sto sześćdziesiąt osiem 68/100) złotych od dnia 19 grudnia 2020 roku;

2) w pozostałej części powództwo oddala;

3) zasądza od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 10.800 (dziesięć tysięcy osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia prawomocności wyroku;

4) nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 27.123,27 (dwadzieścia siedem tysięcy sto dwadzieścia trzy 27/100) złote tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSO Łucja Oleksy-Miszczuk

Sygnatura akt I Cgg 18/20

UZASADNIENIE

Powodowie M. K. i B. K. o zasądzenie solidarnie na ich rzecz od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwoty 460.000,- zł wraz z podatkiem Vat z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia następnego po doręczeniu pozwu, tytułem odszkodowania za szkodę spowodowaną ruchem zakładu górniczego. W uzasadnieniu podali, że są właścicielami nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), na której posadowiono budynek mieszkalny w zabudowie szeregowej. Budynek uległ uszkodzeniu na skutek eksploatacji górniczej prowadzonej przez pozwaną. Budynek wychylił się od pionu, pojawiły się pęknięcia i zarysowania na ścianach, pęknięcia kafelek, pęknięcia

krokwii, wybrzuszenie podłogi na poddaszu, pęknięcia płyt kartonowo – gipsowych, doszło do zaburzenia gospodarki odprowadzania wody opadowej. W piśmie z dnia 4 grudnia 2020r. rozszerzyli powództwo do kwoty 475.168,68 zł domagając się zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od rozszerzonego powództwa od dnia następnego po doręczeniu pozwanej opinii biegłego. Powodowie podkreślili, iż rektyfikacja budynku nie jest możliwa (k. 176).

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i wywodziła, że budynek został wybudowany z naruszeniem obowiązujących przepisów i norm, co skutkuje ujawnionymi uszkodzeniami. Wpływy eksploatacji górniczej mają osiągać wielkość maksymalnie III kategorii, co wymagało zastosowania na etapie projektowo – wykonawczym odpowiednich zabezpieczeń. Wady budynku dotyczą nieprawidłowo wykonanej dylatacji i wypełnienia szczelin dylatacyjnych styropianem. Powyższe nieprawidłowości w ocenie pozwanej stanowią główną przyczynę uszkodzeń budynku. Zaproponowała zawarcie ugody na kwotę 441.546,99 zł, uzależniając jednak zawarcie ugody od zgody organów korporacyjnych pozwanej, będącej spółką Skarbu Państwa (k. 29). Pozwana nie kwestionowała co do zasady negatywnych wpływów eksploatacji górniczej na nieruchomości powodów.

Sąd ustalił co następuje:

Powodowie są właścicielami nieruchomości położonej w R. przy ul. (...), na której posadowiono budynek mieszkalny wraz z garażem w zabudowie szeregowej. Począwszy od roku 2016 powodowie obserwują pojawianie się i pogłębianie uszkodzeń budynku. Są nimi: wychylenie budynku od pionu, pęknięcia ścian zarysowania ścian, uszkodzenia krokwii, uszkodzenie orynnowania. Budynek wystawiony jest w zabudowie szeregowej, sąsiednie segmenty również uległy uszkodzeniom i wychyleniu w tym samym kierunku co budynek powodów. Nieruchomość powodów jest ostatnią w szeregu budynków. Budynek nie jest podpiwniczony. Zabudowania wzniesiono w latach 2013-2014. Wykonawcą inwestycji było Przedsiębiorstwo Budowlane (...) S.A. w K.. Przed rozpoczęciem inwestycji pozwana przedstawiła dane o prognozowanych wpływach eksploatacji górniczej na potrzeby projektowania budynków. Wpływy te prognozowano na III kategorię.

Ujawnione w budynku powodów szkody są wynikiem dwóch jednocześnie zaistniałych czynników tj. wad konstrukcyjno – budowlanych oraz wpływów eksploatacji górniczej na nieruchomości, przy czym nie jest możliwe ustalenie w jakim zakresie odpowiedzialność za powstałą szkodę obciąża pozwaną, a w jakim jest ona wynikiem nieprawidłowych rozwiązań projektowych i wykonawczych (pkt. 4.1.1.B opinii biegłego k. 72). Rozwiązania projektowe przyjęte na potrzeby budynku są generalnie zgodne z zasadami projektowania na III kategorię szkód górniczych. Popelniono jednak błędy projektowe i wykonawcze, polegające na zastosowaniu niewłaściwych przerw dylatacyjnych w ociepleniu na ścianach murowanych niewłaściwym wypełnieniu przerw dylatacyjnych styropianem, braku przeniesienia dylatacji między segmentami na konstrukcję dachu (opinia biegłego k. 71, wyciąg z ref. prof. M. Kawuloka k. 34, dokumentacja GIG k. 36 i nast.)

Aktualnie budynek powodów jest wychylony od pionu w kierunku północnym w około 17%. Wychylenie jest skutkiem prowadzonej przez pozwaną eksploatacji górniczej. W tym samym kierunku wychylone są pozostałe segmenty ciągu szeregowców. Wychylenie wiąże się ze średnim stopniem uciążliwości użytkowania budynku i teoretycznie jego naprawa jest możliwa przez wykonanie poziomicowania posadzek, stropów pionowanie ścian i regulację stolarki okiennej i drzwiowej. Taki sposób naprawy nie doprowadzi jednak do przywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego. Przywrócenie do stanu poprzedniego powinno nastąpić przez rektyfikację budynku. Usunięcie szkód górniczych w budynku i jego rektyfikacja pociąga za sobą koszt (ze wszystkimi wydatkami dodatkowymi) około 390.000 zł netto, przy czym z powodów technicznych możliwa jest wyłącznie jednoczesna rektyfikacja budynku objętego niniejszym postępowaniem oraz wszystkich budynków wystawionych w tym samym szeregu tj. budynków przy (...), (...), co oczywiście miałyby wpływ na koszty operacji. Wartość odtworzeniowa budynku z uwzględnieniem stopnia jego zużycia to 475.168,68 zł brutto (opinia biegłego z zakresu budownictwa M. S. k. 64).

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody. Zarówno przedstawione przez strony dowody z dokumentów jak i opinia biegłego do spraw budownictwa wydana w niniejszej sprawie, nie były przez strony kwestionowane. Pozwana odnosząc się do opinii biegłego zwróciła jedynie uwagę, że nie ponosi odpowiedzialności

za trudności techniczne związane z rektyfikacją budynku i wywodziła, że rekompensata finansowa powinna stanowić ułamek wartości technicznej obiektu wyliczonej przez biegłego.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 144 ust 1 ustawy prawo geologiczne i górnicze właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą.

Nieruchomość powodów położona jest na terenie górniczym i zarówno przed posadowieniem budynku, jak i po jego posadowieniu objęta była zasięgiem wpływów górniczych. Budynek zgodnie z informacjami obejmującymi prognozy oddziaływania górniczego przedstawionymi przez poprzedników prawnych pozwanej zaprojektowany został na III kategorię terenu górniczego. Faktyczne wpływy przekroczyły wpływy prognozowane w momencie prac projektowych i w połączeniu z błędami projektowymi i wykonawczymi doprowadziły do uszkodzenia budynku. Elementem wpływającym na rozmiar szkód górniczych są w tej sytuacji również błędy konstrukcyjne i wykonawcze popełnione w toku budowy, nie można jednak wyodrębnić takich szkód, które byłyby wynikiem wyłącznie tych błędów. Wychylenie budynku w sposób ewidentny wiąże się ze skutkami eksploatacji górniczej i nastąpiło pomimo zabezpieczenia budynku na prognozowane wpływy tej eksploatacji.

Odpowiedzialność przedsiębiorcy za skutki eksploatacji górniczej ma charakter odpowiedzialności deliktowej, a do naprawiania szkód będących następstwem eksploatacji zgodnie z art. 145 ustawy prawo geologiczne i górnicze mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego. Również działanie polegające na zaprojektowaniu i wykonaniu budynku niezgodnie z obowiązującymi normami i sztuką budowlaną z punktu widzenia odpowiedzialności za szkodę wywołaną takim zachowaniem, niezależnie od odpowiedzialności kontraktowej jakie może rodzić, stanowi czyn niedozwolony w rozumieniu art. 415 k.c. Jak już wskazano wyżej szkody ujawnione w budynku powodów są spowodowane dwoma niezależnymi czynnikami tj. eksploatacją górniczą oraz wadami projektowo – wykonawczymi. Szkody wywołane wadami budynku nie podlegają wydzieleniu od szkód wywołanych wpływami eksploatacji górniczej w tym sensie, że nie można wyodrębnić takich uszkodzeń budynku, które są wynikiem wyłącznie błędów projektowych i wykonawczych. Oznacza to, że powodowie na skutek działania pozwanej oraz niezależnego działania wykonawcy budynku doznali szkody, którą należy traktować jako jednolitą, niepodzielną całość. Odpowiedzialność pozwanej oraz odpowiedzialność wykonawcy budynku jest w tej sytuacji zgodnie z art. 441 § 1 k.c. solidarna, a co za tym idzie nie ma podstaw do wyliczenia w niniejszym postępowaniu w jakim stopniu każdy z podmiotów odpowiedzialnych za szkodę przyczynił się do jej powstania. Takie wyliczenie może być przeprowadzone na gruncie dochodzenia roszczeń regresowych między tymi podmiotami w oparciu o przepis art. 441 § 2 k.c., nie miało jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 363 § 1 k.c. naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Jednakże gdyby przywrócenie stanu poprzedniego było niemożliwe albo gdyby pociągało za sobą dla zobowiązanego nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ogranicza się do świadczenia w pieniądzu.

Zważywszy na zakres uszkodzenia budynku powodów, w szczególności stopień jego wychylenia od pionu, należy uznać, że działania takie jak poziomowanie podłóg i stropów, pionizacja ścian i regulacja stolarki okiennej i drzwiowej, nie będą stanowiły przywrócenia do stanu poprzedniego. Oczywistym jest, że taki sposób naprawy wiąże się ze zmianą wysokości i kubatury pomieszczeń, nie przywracając poprzedniego ich stanu. Budynek powodów powstał zaledwie kilka lat temu, został zakupiony przez powodów jako nowy i nie ma podstaw aby powodowie godzili się na uciążliwości wynikające ze szkód górniczych i będące następstwem połowicznych napraw. Również z wydanej w niniejszej sprawie opinii biegłego wynika, że jedynym sposobem przywrócenia budynku do stanu poprzedniego byłaby jego rektyfikacja. Ustalenia faktyczne dokonane w niniejszym postępowaniu wskazują jednak jednoznacznie, że rektyfikacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych, a przynajmniej byłaby związana z nadmiernymi trudnościami i kosztami. Przyczyny takiego stanu rzeczy (trudności technicznych dotyczących przywrócenia stanu poprzedniego) są obojętne z punktu

widzenia odpowiedzialności pozwanej w tym sensie, że istnienie takich trudności w żadnym zakresie nie zwalnia pozwanej z odpowiedzialności, a jedynie ogranicza roszczenia poszkodowanych do świadczenia w pieniądzu. Wywody pozwanej co do ustalenia rekompensaty finansowej do ułamkowej części wartości odtworzeniowej budynku nie zostały szczegółowo uzasadnione, co utrudnia ich ocenę, niemniej zaprzeczają one pierwotnemu stanowisku pozwanej, która była gotowa zawrzeć ugodę na kwotę zbliżoną do pełnej wartości odtworzeniowej obiektu. Niezależnie od tego w realiach niniejszej sprawy wypłata kwoty stanowiącej utratę wartości budynku nie stanowiłaby kompleksowego naprawienia szkody, a to ze względu na notoryjne okoliczności jakimi są postępujący charakter uszkodzeń budynków posadowionych przy ulicy (...) w R., występujące tam odkształcenia terenu i związane z tym wychylenia obiektów i problemy techniczne związane z napieraniem na siebie poszczególnych segmentów szeregowców, co już w niektórych obiektach spowodowało poważne uszkodzenia konstrukcyjne. W ocenie Sądu wobec niemożności przywrócenia budynku do stanu poprzedniego zasadnym jest naprawienie szkody poprzez wpłacenie jego wartości odtworzeniowej pomniejszonej o stopień zużycia, co w pełni zrekompensuje uszczerbek w majątku powodów, a jednocześnie pozwoli stronom uniknąć kolejnych sporów na przyszłość.

Wartość ta oszacowana została przez biegłego na kwotę 475.168,68 zł, nie była kwestionowana przez strony i taką kwotę w oparciu o przepis art. 144 ust. 1 p.g.g. zasądzono na rzecz powodów.

O odsetkach orzeczono w oparciu o przepis art. 481 § 1 k.c., ustalając datę początkową ich biegu co do kwoty 460.000 zł na dzień następny po doręczeniu pozwu, zaś co do kwoty 15.168,68 zł na dzień następny po doręczeniu pisma rozszerzającego powództwo. Oddalenie żądania obejmuje odsetki za okres od doręczenia pozwanej opinii biegłego do dnia doręczenia pisma rozszerzającego powództwo.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c., zasądzając od pozwanej na rzecz powodów kwotę 10.800 zł. tytułem zastępstwa procesowego oraz nakazując w trybie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych pobranie nieuiszczonych kosztów sądowych od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa. Na koszty sądowe złożyły się opłata od pozwu 23.759,- zł oraz wydatki poczynione ze Skarbu Państwa na opinię biegłego w kwocie 3.364,27 zł.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk